

## RÖVID HÍREK

44  
Az I. HUNYADI JÁNOS ÚT 18. sz. műemlék lakóház felújítása elkezdődött. Az izléses kis romantikus épület a keleti várlejtő egyetlen megmaradt ilyen nemű emléke. 1855/56-ban építette Reitter Ferenc, a múlt század második felének jeles mérnök-alkotója (geodéta, vízépítő, műszaki szervező), akitől a mai Nagykörút helyén vezetendő Duna-csatorna javaslata is származott. Az épület terveit Máltás Hugó, romantikus építészünk szinte elfelejtett kiváló mestere készítette. Bár az eredeti tervek hiányoznak s neve az építési iratokban nem szerepel, szerzőségét a Fővárosi Levéltárban őrzött személyi iratgyűjteményből (Személyi iratok 10. Máltás Hugó iratai) és leszármazottainak birtokában levő feljegyzésekből meg lehetett állapítani. Sajnos az épület belsejét 1924-ben és 1934-ben teljesen átalakították, csak a Hunyadi János úti homlokzat maradt meg nagyjából épségben s részben a Csónak utcai szárny. Műemléki helyreállításról tehát csak ezeknél a részeknél lehet szó. Az építéstörténeti kutatást Komárik Dénes, a helyreállítást tervét T. Papp Melinda készítette (I. ker. IKV. Műemléki Osztálya).

Az I. JÉGVEREM UTCA 2. sz. műemlékjellegű épület belső helyreállításának és korszerűsítésének terve elkészült. Az 1860/61-ben épült kétemeletes lakóházat szintén Máltás Hugó tervezte romantikus stílusban, özv. Majsonné szá-

mára. (Majson J. A. holland hajóskapitány és hajóépítő volt, aki Széchenyi ösztönzésére jött Magyarországra. Először a Dunagőzhajózási Társaság szolgálatában működött, később az Óbudai Hajógyár vezetését vette át, majd a Tisza-szabályozás munkálatait irányította.) A kutatás során sikerült a Fővárosi Levéltárban megtalálni az épület eredeti, bár szignálatlan és datálatlan terveit (B. M. T. 110) és olyan okmányt, mely kétséget kizáróan igazolja Máltás szerzőségét (Budai tanácsi iratok 3080/1860). Érdekessége az épületnek, hogy lépcsőházainak romantikus öntöttvas korlátja teljes egészében azonos a vele egyidőben épült VIII., Gyulai Pál utca 5. sz., ugyancsak romantikus épület lépcsőházának korlátjával. Az építéstörténeti kutatást Komárik Dénes (I. ker. IKV. Műemléki Osztálya) a helyreállítás tervét Kovács Ernő (B. V. T. V.) készítette.

A II. ker. BUDAKESZI ÚT 73. sz. műemlék-épület, az ún. „Csendilla” helyreállítása és korszerűsítése befejeződött. Az 1844-ben épült klasszicista villa mestere mai napig nem tisztázott, mind Hild József mind Pollack Mihály neve szóba jöhet. A helyreállítás során egykori középső nagytermében falfestés-maradványok kerültek elő, melyek részben egyszerű, vonalasan illuzionisztikus architektúrát, részben növényi és gyümölcs ornamentikát ábrázolnak. Mivel a termet már régebben kis helyiségekre osztották fel (előszobák, konyhák, fürdőszobák), melyeket a lakások megtartása miatt megszüntetni nem lehetett, csak részleges feltárásról, rögzítésről és dokumentálásról lehetett szó. Érdekessége az épületnek, hogy lépcsőházának öntöttvas-baluszteres korlátja azonos az I. Szalag utca 12. sz. klasszicista ház lépcsőkorlátjával. A helyreállítás tervét Lipták Irén készítette, a falfestés feltárást és rögzítését Reisinger Mária végezte (I. ker. IKV. Műemléki Osztálya).

Az V. RÉGIPOSTA UTCA 15. sz., néhány éve helyreállított műemléképülettel kapcsolatban adatok kerültek elő, melyek keletkezésének történetéhez közelebb visznek. Két — 1802-ben és 1804-ben vásárolt — telekből egyesített nagyobb sarok telkére építendő házra 1804. ápr. 25-én kért engedélyt Schorndorfer Ferenc órásmester, pesti polgár. (Fővárosi Levéltár: Pesti tanácsi iratok, relations a. m. 4505) Az építkezés tehát nyilván 1804/1805-ben bonyolódott le. A hivatalos műemlékjegyzék és az épület műemléktáblája az építés időpontját stíluskritikai alapon „1805 körül” tételezte fel. Mesterét sajnos változatlanul nem ismerjük, mivel neve az iratokban nem szerepel, termmelléklet nincsen. Feltűnt viszont ez a hasonlatosság, melyet egy 1810-ből származó Hofrichter-tervvel mutat. Ezt a pesti Szépitő Bizottmány anyagából származó tervet „A Ház” c. folyóirat már 1911-ben egész oldalas képen közölte (p. 116.), levéltári jelzet és helyrajzi azonosítás nélkül. Mivel — mint ismeretes — a bécsi Auersperg Strasse 3. — Trautsohn